

ทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
Attitudes and Thai Dessert Consumption Behaviors of Songkhla Rajabhat
University Students

พรชัย พุทธิรักษ์¹, ปานรวี ศิริรักษ์², ชลิดา ราวสกุล², อลิษา ไชยรัตน์^{2*}, และกษิเดช ฉันทกุล²
Pomchai Puttarak^{1*}, Panrawee Keereerak², Chalida Rawsakul², Arisa Chairat² and
kasidate Chantakun²

Received 11 เมษายน 2566 Revised 23 มิถุนายน 2566 Accepted 4 กันยายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทย 2) เปรียบเทียบทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test, F-test และหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาด้วยสถิติไคสแคว์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 90.0 และมีพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยประเภทหวาน ร้อยละ 67.5 บริโภคขนมไทยในช่วงเวลาเย็น ร้อยละ 67.2 ซื้อขนมไทยจากตลาด ร้อยละ 97.7 รับประทานอาหารเช้าจากฟาสต์ฟู้ด ร้อยละ 64.5 ซื้อขนมไทยเพื่อรับประทานเอง ร้อยละ 94.2 และเลือกซื้อขนมไทยที่ใช้บรรจุภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ ร้อยละ 96.5 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติโดยรวมกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และทัศนคติการบริโภคขนมไทยโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คำสำคัญ: ทัศนคติ, ขนมไทย, พฤติกรรมการบริโภค

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

¹ Assistant Professor, Faculty of Science and Technology, Songkhla Rajabhat University

² นักศึกษา, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² Student, Faculty of Science and Technology, Songkhla Rajabhat University

* ผู้ประสานงานนิพนธ์ e-mail : 624251009@parichat.skru.ac.th

Abstract

This survey research aimed to 1) study attitudes and Thai dessert consumption behaviors 2) to compare attitudes and Thai dessert consumption behaviors, and 3) to study the relationship between attitudes and personal information of Songkhla Rajabhat University Students. The samples were 400 students from Songkhla Rajabhat University. They were chosen via stratified random sampling. Questionnaires were used as a tool for data collection. The data were analyzed and shown in the form of percent, mean, SD, t-test value, and F-test value to study the relationship between the attitudes and the personal information of Songkhla Rajabhat University Students using Chi-square statistics. The results showed that most Songkhla Rajabhat University Students had attitudes towards Thai desserts at a moderate level (90.0%). The consumption behaviors of stirring Thai desserts were 67.5%, consumption of Thai desserts in the evening was 67.2%, purchasing Thai desserts from markets was 97.7%, access to the source of distribution from Facebook was 64.5%, purchasing Thai desserts for eating themselves was 94.2%, and choosing natural packaging was 96.5%. Overall, the results of the comparison between attitudes and personal information were not significantly different. There was no relationship between the attitudes towards Thai dessert consumption and the personal information of Songkhla Rajabhat University Students as a whole.

Keywords: Attitudes, Thai Desserts, Consumption Behavior

1. บทนำ

ขนมไทยเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำชาติ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างดี และมีอยู่คู่คนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ขนมไทยแสดงให้เห็นถึงความละเอียดอ่อนประณีตตั้งแต่การเลือกสรรวัตถุดิบ ขั้นตอนการทำที่พิถีพิถัน มีรสชาติ สีสันความสวยงาม และมีกลิ่นหอมตลอดจนกรรมวิธีการรับประทานเฉพาะตัว อันแสดงถึงความเป็นไทยและคุณค่าอันงดงามในตัวเอง สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตอีกรูปแบบหนึ่งของความเป็นไทย ซึ่งกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา ขนมไทยส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่นและตามฤดูกาล เช่น แป้ง น้ำตาล และมะพร้าว เพราะเป็นวัตถุดิบพื้นบ้านที่มีอยู่โดยทั่วไปในสมัยก่อนคนไทยจะทำขนมเฉพาะในวันสำคัญเท่านั้น เช่น งานบุญเทศกาลสำคัญ งานมงคลสมรส ทำบุญวันเกิด ทำบุญขึ้นบ้านใหม่หรือต้อนรับบุคคลสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการเลี้ยงพระและผู้มาร่วมงาน เพื่อความเป็นสิริมงคลเจ้าภาพจะนำขนมที่มีชื่อเป็นมงคลมาทำบุญ (ภูริชากรพุดดินนั้ และชุติมาวดี ทองจีน, 2559) ปัจจุบันขนมไทยไม่ได้เพียงแค่ทำในเทศกาลสำคัญแต่มีการจัดจำหน่ายเพื่อการประกอบอาชีพในระดับธุรกิจขนาดย่อมและระดับอุตสาหกรรม

และได้มีการส่งออกไปยังตลาดหลายประเทศทั่วโลก สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยอีกทางหนึ่ง (จาริณี อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2559)

ปัจจุบันค่านิยม และความต้องการรับประทานขนมไทยของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ รสนิยมและค่านิยมการบริโภค เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากกระแสการบริโภคนิยมของโลกตะวันตก การแพร่หลายของวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทำให้พฤติกรรมการบริโภคมีความแตกต่างออกไป (ต่อพงศ์ ผ่องชนะ, 2565) นอกจากนี้สังคมไทยยังได้มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และด้านเทคโนโลยี จึงส่งผลให้ทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยเปลี่ยนแปลงไปด้วย (สุริพร ณ บางช้าง, 2556) การรับประทานขนมหวานปัจจุบันยังคนได้รับความนิยมจากกลุ่มคนทั่วไป มักจะบริโภคหลังจากการรับประทานอาหารมื้อหลัก แต่ในไม่กี่ปีที่ผ่านมาความนิยมบริโภคของหวานของกลุ่มคนวัยเด็ก วัยรุ่น รวมถึงวัยทำงานมักเป็นขนมประเภทช็อคโกแลต เบเกอรี่ และไอศกรีม ซึ่งเป็นขนมหวานที่ได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศ (ชยุตติศ เต็นภูษา และคณะ, 2561)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และเปรียบเทียบทัศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคขนมไทย ทั้งในด้านผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีเอกลักษณ์ความเป็นไทย และด้านราคาที่เหมาะสม อันจะเป็นการส่งเสริมขนมไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการส่งเสริมวัฒนธรรมการบริโภคขนมไทยในกลุ่มวัยรุ่น นักศึกษาและวัยทำงาน ให้หันมาบริโภคขนมไทยมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2565 มีจำนวน 10,347 คน จำนวน 7 คณะ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2564) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 400 คน (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2541) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) ตามสัดส่วนขนาดของประชากรในแต่ละคณะและสาขาวิชาตามสูตรของ ปุญญพัฒน์ ไชยมะลิ (2556)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคขนมไทย โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุดมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา คณะที่ศึกษา และรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นแบบสอบถามแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีคำถามทั้งทัศนคติเชิงบวกและเชิงลบ

ตอนที่ 3 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคขนมไทย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามรวบรวมเนื้อหาที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวความคิดในการวิจัย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากนั้นทดสอบนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วทำการเก็บข้อมูล จำนวน 50 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของครอนบาคอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) จากการทดลองใช้แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.90 ถือว่า มีค่าความเชื่อมั่นในระดับดี นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจนสมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 400 ชุด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปีของนักศึกษาคณะที่ศึกษา และรายได้โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทย ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติเชิงอนุมานเป็นข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale)

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบทัศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม และ F-test ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไปหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทดสอบความแตกต่าง ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ตอนที่ 5 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า เป็นนักศึกษาเพศชาย ร้อยละ 29.8 เพศหญิง ร้อยละ 70.3 มีอายุอยู่ในช่วง 20-21 ปี ร้อยละ 46.3 รองลงมาอายุ 22-23 ปี ร้อยละ 29.3 กำลังศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 39.3 รองลงมากำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 22.3 และกำลังศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 28.5 รองลงมาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 22.5 และนักศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 1,000 บาท/สัปดาห์ ร้อยละ 50.7 รองลงมาได้ 1,000-1,500 บาท/สัปดาห์ ร้อยละ 38.0

4.2 ผลการศึกษาทัศนคติที่มีต่อการบริโภคขนมไทย ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาโดยภาพรวม พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 90.0 รองลงมาอยู่ในระดับดี ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า นักศึกษามีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ประเด็น “สุขอนามัยที่ดีของผู้ผลิตและผู้จำหน่ายมีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อขนมไทย” ($\bar{X}=4.46$) รองลงมาประเด็น “ขนมไทยที่ใช้วัสดุธรรมชาติในการบรรจุภัณฑ์แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทยและช่วยรักษาสภาพแวดล้อม เช่น ใบตอง ใบเตย ใบบัว กระบองไม้ไผ่” ($\bar{X}=4.44$) และประเด็น “ขนมไทยมีความสวยงามประณีตน่ารับประทาน” ($\bar{X}=4.44$)

4.3 ผลการศึกษาวงการการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า นักศึกษานิยมบริโภคขนมไทยประเภทกวน เช่น ตะโก้ เปียกปูน และข้าวเหนียวกวน ร้อยละ 67.5 รองลงมาประเภทหนึ่ง เช่น ขนมตาล ขนมชั้น และขนมสอด้ไส้ ร้อยละ 57.0 ช่วงระยะเวลาที่นิยมบริโภคขนมไทยจะเป็นช่วงเวลาเย็น ร้อยละ 67.2 รองลงมาบริโภคในช่วงเวลาบ่าย ร้อยละ 47.7 นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกซื้อขนมไทยจากตลาดสด ร้อยละ 97.7 รองลงมาตลาดถนนคนเดินร้อยละ 61.0 นักศึกษารับรู้แหล่งข้อมูลจำหน่ายขนมไทยจากเฟสบุ๊ค ร้อยละ 64.5 รองลงมาจากกลุ่มคนรู้จัก ร้อยละ 55.2 ซื้อขนมไทยเพื่อรับประทานเอง ร้อยละ 94.2 รองลงมาซื้อเพื่อเป็นของฝากร้อยละ 94.2 ส่วนใหญ่เลือกบรรจุภัณฑ์ขนมไทยจากธรรมชาติ ร้อยละ 96.5 รองลงมาบรรจุภัณฑ์จากพลาสติก ร้อยละ 31.7

4.4 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

4.4.1 เปรียบเทียบทัศนคติการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่มีเพศต่างกัน

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
สงขลาที่มีเพศต่างกัน

(n=400)

ทัศนคติการบริโภคขนมไทย	เพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	(n = 119)		(n = 281)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. สุขอนามัยที่ดีของผู้ผลิตและผู้จำหน่ายมีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อขนมไทย	4.33	0.65	4.52	0.59	-2.70	.005*
2. การบริโภคขนมไทยทุกวันส่งผลให้ได้รับน้ำตาลที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกายและไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ	2.03	0.98	2.22	1.11	-1.70	.004*
3. ขนมไทยมีใยอาหารเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย	3.46	0.88	3.50	1.02	-2.86	.005*

*P<0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า มี 3 ประเด็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยต่างกันในประเด็น “สุขอนามัยที่ดีของผู้ผลิตและผู้จำหน่ายมีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อขนมไทย” ($\bar{X}$ =4.52 และ $\bar{X}$ =4.33 ตามลำดับ) “การบริโภคขนมไทยทุกวันส่งผลให้ได้รับน้ำตาลที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกายและไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ” ($\bar{X}$ =2.22 และ $\bar{X}$ =2.03 ตามลำดับ) และประเด็น “ขนมไทยมีใยอาหารเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย” ($\bar{X}$ =3.50 และ $\bar{X}$ =3.46) ตามลำดับ กล่าวคือ ทั้ง 3 ประเด็น นักศึกษาเพศหญิงมีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยดีกว่าเพศชาย

4.4.2 เปรียบเทียบทัศนคติการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มีอายุต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่มีอายุต่างกัน

(n = 400)

ทัศนคติการบริโภคขนมไทย	source	SS	df	MS	F	Sig
1. ขนมไทยเป็นแหล่ง	ระหว่างกลุ่ม	6.39	3	2.133	3.709	.012
สารอาหารที่ให้พลังงานสูง	ภายในกลุ่ม	227.76	396	.575		
	รวม	234.16	399			
2. ขนมไทยมีความเชื่อมโยง	ระหว่างกลุ่ม	4.05	3	1.351	3.355	.019
หรือเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม	ภายในกลุ่ม	159.54	396	.403		
ความเป็นไทย	รวม	163.59	399			

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่มีช่วงอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่ามี 2 ประเด็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังต่อไปนี้

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่มีช่วงอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยแตกต่างกันในประเด็น “ขนมไทยเป็นแหล่งสารอาหารที่ให้พลังงานสูง” กล่าวคือนักศึกษาที่มีช่วงอายุ 22-23 ปี มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยสูงกว่านักศึกษาที่มีช่วงอายุ 20-21 ปี ($\bar{X}$ =2.04 และ $\bar{X}$ =1.75) ตามลำดับ

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่มีช่วงอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยแตกต่างกันในประเด็น “ขนมไทยมีความเชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมความเป็นไทย” เมื่อทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffé พบว่า นักศึกษาที่มีช่วงอายุ 20-21 ปี มีทัศนคติการบริโภคขนมไทยดีกว่านักศึกษาที่มีช่วงอายุ 22-23 ปี ($\bar{X}$ =4.52 และ $\bar{X}$ = 4.31) ตามลำดับ

4.4.3 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน

(n = 400)

ทัศนคติการบริโภคขนมไทย	source	SS	df	MS	F	p
น้ำตาลในขนมไทยไม่ส่งผล	ระหว่างกลุ่ม	27.58	6	4.598	4.529	.000*
เสียต่อสุขภาพของผู้บริโภค	ภายในกลุ่ม	399.00	393	1.015		
	รวม	426.59	399			

*P ≤ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่ามีเพียง 1 ประเด็น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือนักศึกษาคณะวิทยาการ

จัดการ มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยประเด็น “น้ำตาลในขนมไทยไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพของผู้บริโภค” สูงกว่านักศึกษาคณะครุศาสตร์ ($\bar{X}=4.00$ และ $\bar{X}=3.38$) ตามลำดับ

4.4.4 เปรียบเทียบทัศนคติการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มีชั้นปีการศึกษาต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มีชั้นปีการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า ไม่มีประเด็นใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4.5 เปรียบเทียบทัศนคติการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มีรายได้ต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มีรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า ไม่มีประเด็นใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการบริโภคขนมไทยกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทยโดยภาพรวมกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังต่อไปนี้

อายุของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการบริโภคขนมไทย 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น “ขนมไทยมีอายุการเก็บรักษาสั้น” ประเด็น “ความเหมาะสมของราคาต่อปริมาณขนมมีผลต่อการเลือกซื้อขนมไทย” ประเด็น “การทดแทนน้ำตาลโดยสารให้ความหวานในปริมาณเล็กน้อยในขนมไทยจะส่งผลดีต่อสุขภาพ” และประเด็น “ขนมไทยที่มีสีสันทนสวยงามจะมีรสชาติอร่อย” มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 ($\chi^2=118.40$, $\chi^2=53.51$, $\chi^2=55.62$ และ $\chi^2=32.35$ ตามลำดับ) และประเด็น “ขนมไทยเป็นแหล่งสารอาหารที่ให้พลังงานสูง” มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\chi^2=19.64$)

ขณะที่นักศึกษากำลังศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการบริโภคขนมไทย 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น “การทดแทนน้ำตาลโดยสารให้ความหวานในปริมาณเล็กน้อยในขนมไทยจะส่งผลดีต่อสุขภาพ” ประเด็น “การบริโภคขนมไทยในปริมาณมากเป็นประจำไม่ส่งผลให้เกิดโรคอ้วน” และประเด็น “ขนมไทยมีความสวยงามประณีตน่ารับประทาน” มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($\chi^2=37.43$, $\chi^2=37.88$ และ $\chi^2=41.33$ ตามลำดับ)

รายได้ของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการบริโภคขนมไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($\chi^2=39.89$) มีเพียง 1 ประเด็น คือ “ความเหมาะสมของราคาต่อปริมาณขนมมีผลต่อการเลือกซื้อขนมไทย”

5. อภิปรายผล

5.1 ทศนคติการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีทศนคติต่อการบริโภคขนมไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 90.0 รองลงมาอยู่ในระดับดี ร้อยละ 10.0 โดยนักศึกษามีทศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ประเด็น “สุขอนามัยที่ดีของผู้ผลิตและผู้จำหน่ายมีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อขนมไทย” รองลงมาประเด็น “ขนมไทยที่ใช้วัสดุธรรมชาติในการบรรจุภัณฑ์แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทยและช่วยรักษาสภาพแวดล้อม เช่น ใบตอง ใบเตย ใบบัว กระบอกไม้ไผ่” และประเด็น “ขนมไทยมีความสวยงามประณีตน่ารับประทาน” ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ฐริชา กรพุดนิษฐ์ และชุตินาถ ทองจีน (2559) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของคนที่ย้ายอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีทศนคติต่อการบริโภคขนมไทยอยู่ในระดับมาก มีความชื่นชอบที่ขนมไทยมีสีสันที่น่ารับประทาน ชื่นชอบขนมเพราะทำมาจากวัตถุดิบธรรมชาติ และชื่นชอบขนมไทยที่มีบรรจุภัณฑ์สวยงามน่ารับประทาน

5.2 พฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยประเภทกวน เช่น ตะโก้ เปียกปูน และข้าวเหนียวกวน ร้อยละ 67.5 บริโภคขนมไทยในช่วงเวลาเย็น ร้อยละ 67.2 นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกซื้อขนมไทยจากตลาด ร้อยละ 97.7 รับรู้แหล่งจำหน่ายขนมไทยจาก Facebook ร้อยละ 64.5 ซื้อขนมไทยเพื่อรับประทานเอง ร้อยละ 94.2 ส่วนใหญ่เลือกบรรจุภัณฑ์ขนมไทยจากธรรมชาติ ร้อยละ 96.5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐริชา กรพุดนิษฐ์ และชุตินาถ ทองจีน (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลต่อการพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของคนที่ย้ายอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ประเภทของขนมไทยนิยมประเภทสุกด้วยการกวนและประเภทสุกด้วยการทอด ร้อยละ 21.3 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณภัคอร สงวนตั้ง (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภควัยทำงานในกรุงเทพมหานครต่อการบริโภคขนมไทย พบว่า ผู้บริโภคนิยมซื้อขนมไทยประเภทหนึ่ง/ต้ม/กวน ร้อยละ 21.25 และนิยมซื้อขนมไทยจากตลาดนัดและร้านขายขนมไทยที่อยู่ใกล้ที่ทำงานและที่อยู่อาศัย เช่นเดียวกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่นิยมซื้อจากตลาดนัดในมหาวิทยาลัยหรือตลาดถนนคนเดินช่วงเวลาเย็นในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยในช่วงเวลาเย็น ถึงร้อยละ 67.2

5.3 ผลการเปรียบเทียบทศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า นักศึกษาที่มี เพศ อายุ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา และรายได้ต่างกัน มีทศนคติต่อการบริโภคขนมไทยโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของชลลดา มงคลวนิช และรัตนารักษ์ ขาติวงศ์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องภาพลักษณ์ขนมไทยในสายตาของเยาวชน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกันมีทศนคติต่อภาพลักษณ์ขนมไทย ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้รายได้ของนักศึกษามีผลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเลือกซื้อขนมไทย เนื่องจากเป็นปัจจัยหลักที่ซื้อขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

5.4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล จากการศึกษาพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล เพศ อายุ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา และรายได้ไม่มี

ความสัมพันธ์กับทัศนคติการบริโภคขนมไทยโดยภาพรวมของนักศึกษา แต่ยังมีประเด็นย่อยบางประเด็นที่ทัศนคติมีต่อการบริโภคขนมไทยของของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับรายได้ กล่าวคือ นักศึกษาที่มีรายได้น้อยกว่า 1,000 บาทต่อสัปดาห์ มีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งในประเด็น “ความเหมาะสมของราคาต่อปริมาณขนมมีผลต่อการเลือกซื้อขนมไทย” ในสัดส่วนที่สูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้ มากกว่า 1,000 บาท ต่อสัปดาห์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนมเป็นอาหารที่มีความจำเป็นรองจากอาหารมื้อหลัก ซึ่งสำหรับนักศึกษาที่มีรายได้น้อยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงราคาและปริมาณที่ได้เป็นหลักในการตัดสินใจเลือกซื้อ เพื่อความประหยัดและความคุ้มค่าในการบริโภค

6. องค์ความรู้ใหม่

6.1 สุขอนามัยที่ดีของผู้ผลิตและผู้จำหน่าย และการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติในการบรรจุภัณฑ์เพื่อช่วยรักษาสภาพแวดล้อม ขนมมีรสชาติอร่อยมีความสวยงามประณีตน่ารับประทาน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อขนมไทยของผู้บริโภค

6.2 ขนมไทยยังเป็นที่นิยมของคนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะในแหล่งสถานศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงมีทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคขนมไทย และนิยมบริโภคขนมไทยประเภท กวน เช่น ตะโก้ เปียกปูน และข้าวเหนียวกวน ฯลฯ และประเภทหนึ่ง เช่น ขนมตาล ขนมชั้น และขนมสอได้ ฯลฯ

6.3 แหล่งจำหน่ายขนมไทยส่งผลให้ผู้บริโภคนิยมหันมาบริโภคขนมไทยในช่วงเวลาเย็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจำหน่ายในตลาดนัดหรือตลาดถนนคนเดินช่วงเย็นถึงเที่ยงคืน ทำให้ผู้ที่ชื่นชอบขนมไทยมีเวลาในการเลือกซื้อและรับประทานช่วงเวลาตอนเย็นหรือหลังเลิกงาน

จากองค์ความรู้ใหม่ที่กล่าวมาข้างต้นผู้ประกอบการธุรกิจขนมไทยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบธุรกิจขนมไทยหรือนำไปใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มช่องทางการตลาดได้ในอนาคต

7. สรุป

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ระดับปานกลาง ร้อยละ 90.0 รองลงมามีทัศนคติอยู่ในระดับดี ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ นักศึกษามีพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยประเภท กวน เช่น ตะโก้ เปียกปูน และข้าวเหนียวกวน ร้อยละ 67.5 นิยมบริโภคขนมไทยในช่วงเวลาเย็น ร้อยละ 67.2 โดยส่วนใหญ่เลือกซื้อขนมไทยจากตลาดสด ร้อยละ 97.7 รองลงมาตลาดถนนคนเดิน ร้อยละ 61.0 ทราบแหล่งจำหน่ายจากเฟสบุ๊ค ร้อยละ 64.5 โดยซื้อขนมไทยเพื่อรับประทานเองเป็นหลัก ร้อยละ 94.2 ส่วนใหญ่เลือกบรรจุภัณฑ์ขนมไทยจากธรรมชาติ ร้อยละ 96.5

จากการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลที่ต่างกัน พบว่า มีทัศนคติโดยรวมไม่แตกต่างกัน และทัศนคติการบริโภคขนมไทยโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความชื่นชอบในการรับประทานขนมไทยอาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ด้าน เพศ

อายุ และการศึกษา แต่อาจจะขึ้นอยู่กับลักษณะปรากฏการจัดตกแต่ง รสชาติ รวมถึงการใช้บรรจุภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของความเป็นขนมไทยแบบดั้งเดิม

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า สุขอนามัยที่ดีของผู้ผลิตและผู้จำหน่าย และการใช้วัสดุธรรมชาติในการบรรจุภัณฑ์ เป็นประเด็นที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาความรู้เรื่องการสุขาภิบาลอาหารของผู้จำหน่ายขนมไทยเพิ่มเติม เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจขนมไทย ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาข้อมูลในเชิงลึกในการเก็บข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ควบคู่กับการทำแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมไทยเพื่อสุขภาพโดยการลดพลังงานให้เหมาะสมกับคุณค่าทางโภชนาการ เช่น การทดแทนน้ำตาลด้วยสารให้ความหวาน และการใช้กะทิธัญพืชแทนกะทิสดในผลิตภัณฑ์ขนมไทย

9. เอกสารอ้างอิง

- จาริณี อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2559). *ความพึงพอใจและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของลูกค้าชาวไทยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชยานิส เต็นภูษา, บุณทริกา พวงศรี และภฤศญา ปิยนุสรณ์. (2561). การศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์และการสร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจลูกซุบ Lucky Bean อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติและนานาชาติด้านบริหารธุรกิจและการบัญชี 2561. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชลลดา มงคลวนิช และรัตนภรณ์ ชาติวงศ์. (2561). ภาพลักษณ์ขนมไทยในสายตาของเยาวชนไทย. *วารสารกระแสนวัตกรรม*, 15(27), 39-50.
- ต่อพงศ์ ผ่องชนะ. (2565). *กลยุทธ์การจัดการธุรกิจร้านขนมไทยคุณเอ๋ จังหวัดอุดรธานี* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- นภัคร สนวนตั้ง. (2558). *พฤติกรรมผู้บริโภควัยทำงานในกรุงเทพมหานครต่อการบริโภคขนมไทย*. รายงานวิจัย. [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญญพัฒน์ ไชยมะลิ. (2556). เทคนิคการเตรียมและการเขียนบทความทางวิชาการสำหรับวิทยาศาสตร์สุขภาพ. *วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 16 (1), 10-18.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. (2541). *การวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ภาควิชานิเทศศาสตร์และสถิติ. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภูริชา กรพูนันท์ และชุดิมาวดี ทองจีน. (2559). พฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของคนที่ย้ายอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและพัฒนา*, 8 (2), 81-95.

สุรีพร ณ บางช้าง. (2556). ความคาดหวัง การรับรู้จริง ทักษะคติ ภาพลักษณ์ ความภักดีและพฤติกรรม
การบริโภคขนมไทยของผู้บริโภคในตลาดน้ำอัมพวาจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารการบริการ
และการท่องเที่ยวไทย*, 8 (1), 20-30.

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2564, 10 เมษายน). จำนวนนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาค
ปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. <https://regis.skru.ac.th/RegisWebH5/main.php>.